

Samenwerking tussen Inspectie SZW en OD

De verwijdering van asbest uit bouwwerken zal de komende decennia nog aan de orde zijn. Zo zal de komende jaren onder meer de verplichte sanering van daken en gevels met asbest, uiterlijk 2024, extra aandacht van toezichthouders vereisen. Het gaat hierbij om substantiële hoeveelheden asbest, de schattingen lopen uiteen van 120 miljoen tot 250 miljoen m². Uitgaande van verwijderingskosten van 10 euro/ m² en (duurzame) vervanging van 40 euro/m² is sprake van een te investeren bedrag dat tussen de 6 en 15 mld. euro ligt.

Om een saneringsproces tot stand te laten komen met minimale gezondheidsrisico's en geen resterende milieuproblematiek kiezen de toezichthouders op dit proces er voor een gezamenlijke uitvoeringsstrategie te ontwikkelen en toe te passen, met inachtneming van elkaars wettelijke taken en bevoegdheden. Daarbij is het van belang over risico's en naleef gedrag een eenduidig beeld te verkrijgen. En vervolgens om gezamenlijk op te trekken met als doel zorg te dragen voor verantwoorde verwijdering van asbest binnen het daartoe ingerichte gecertificeerde stelsel.

Inspectie SZW en de Programmaraad Asbest van OD.NL hebben daarom besloten een gezamenlijke agenda op te stellen voor de komende jaren voor het toezicht op de asbestsanering. Inspectie SZW heeft voor haar activiteiten m.b.t. asbestverwijdering een specifiek programma ingericht, waarin alle intern betrokkenen participeren; door de 'Programmaraad Asbest van OD.NL' is een Werkkamer Asbest ingericht die namens OD NL instrumenten voor de handhavingsaanpak voor asbestsaneringen ontwikkelt.

De centrale rol van de OD's bij het verwijderingsproces zoals opgenomen in het wijzigingsbesluit van de AMVB VTH ingaande 1-1-2017 maakt dat de agenda voor alle 29 OD's relevant is.

Agenda toezicht asbest sanering

In de agenda kunnen drie elementen worden onderscheiden:

1. Strategisch: Het in afstemming bepalen van strategische doelen van het toezicht, met aandacht voor gezond en veilig werken zowel voor de bij de sanering betrokkenen als voor de omgeving met optimale inzet van kennis, instrumenten en menskracht. Hiervoor zal op centraal niveau overleg plaatsvinden tussen Programmaraad en Portefeuillehouder Asbest Inspectie SZW.
2. Tactisch: Afspraken maken over:
 - optimale aanpak asbestsaneringen binnen certificatiestelsel door onder andere een stevige verbinding OD-Inspectie SZW- Cki;
 - aanpak illegale saneringen met als doel het onaantrekkelijk maken van sanering buiten het stelsel om;
 - Juridische afstemming en afspraken: wie kan wat/ doet wat? (OM/FP – Inspectie SZW - OD- Cki);
 - Gerichtte communicatie van doelen en resultaten ter beïnvloeding van relevante stakeholders ;
 - Inbreng in departementaal beleid.
Hiervoor zal overleg plaatsvinden tussen programmateam Asbest Inspectie SZW en Werkkamer Asbest OD.NL.
3. Operationeel: Afstemming / werkwijze:
 - het structureel uitwisselen van kennis en data over de uitgevoerde controles en daarmee samenhangende interventies. Daarbij is aandacht voor de informatie die in de toekomst wellicht beschikbaar komt via inspectieview milieu en de mogelijkheden die dit systeem voor alle betrokkenen biedt;
 - het regionale afstemmen, alsmede het evalueren van operationeel optreden. De bestaande casus-overleggen worden uitgebreid naar overleggen ingericht naar landsdelen. We streven ernaar deze casusoverleggen in maximaal zeven regio's plaats te laten vinden.

Om bovenstaande agenda de komende jaren in gezamenlijkheid uit te voeren hebben de Inspectie SZW en Omgevingsdienst NL, gedelegeerd aan de Programmaraad Asbest een intentieovereenkomst opgesteld.

Intentieverklaring

Intentieovereenkomst tussen:

Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW)

en

de Nederlandse Omgevingsdiensten (OD.NL)

voor het onderdeel asbest.

Doelstelling van de overeenkomst is gezamenlijk risicogericht en programmatisch op te trekken in de asbestketen.

Onder risicogericht verstaan de partijen: focus op de meest risicovolle saneringen en op bedrijven die niet spontaan de wet= en regelgeving naleven.

Onder programmatisch verstaan de partijen werkend aan een gemeenschappelijk doel door de inzet van diverse in het programma aangegeven middelen en activiteiten. Dit doel is dat asbest op een veilige, gezonde en verantwoorde manier wordt verwijderd van, uit of aan bouwwerken. Om invulling te geven aan deze werkwijze wordt:

- ten minste twee keer per jaar op landelijk niveau strategisch afstemmingsoverleg gevoerd over toezicht en handhaving op de asbestketen (inventarisatie, verwijdering, transport en vrijgave); Indien de agenda daartoe aanleiding geeft zullen ILT, OM (i.c. het Functioneel Pakket) en Politie uitgenodigd worden aan het overleg deel te nemen.
- ten minste vier keer per jaar tactisch overleg gevoerd over de concrete activiteiten en projecten die in gezamenlijkheid worden of zullen worden uitgevoerd. Aan dit overleg nemen deel vertegenwoordigers van het programmateam Asbest van de Inspectie SZW en deelnemers aan de Werkkamer Asbest OD.NL.
- regionaal periodiek overleg gevoerd in de zogenoemde "casusoverleggen" over de gezamenlijk landelijke en regionale aandachtspunten en aandachtsbedrijven die om een afgestemde risicogerichte aanpak vragen. Aan de regionale casusoverleggen nemen deel de toezichthouders van de betreffende Omgevingsdiensten, een inspecteurs van ISZW, een inspecteur van IL&T en indien mogelijk een informatie onderzoeker van de DRIO en een afgevaardigde van het FP (uit de kenniskring Asbest).

Op de strategische agenda staat voornamelijk:

1. Het komen tot een gezamenlijke gestructureerde en georganiseerde werkwijze om kennis en data uit te wisselen over de uitgevoerde controles en daarmee samenhangende interventies.
3. Aanpak illegaliteit in de asbestbranche. Om de illegaliteit van asbestsaneringen fundamenteel aan te pakken is samenwerking noodzakelijk. Om hier invulling aan te geven is een pilotproject van ISZW en een aantal OD-en gestart. Op basis van de ervaringen in dit project en de inzet van gezamenlijke analyse-instrumenten zullen meer projecten worden ontwikkeld om de illegaliteit te doen afnemen.
4. Asbestdakenverbod 2024. Met de te verwachten verplichte sanering van asbestdaken uiterlijk 2024, zal de komende jaren het aantal legale en illegale saneringen toenemen. Om een saneringsproces tot stand te laten komen met minimale gezondheidsrisico's en geen resterende milieuproblematiek is het van belang dat Omgevingsdiensten en Inspectie SZW een gezamenlijke uitvoeringsstrategie ontwikkelen en toepassen.

5. Uniform toezicht op basis van onderling geaccepteerde Handhavingsstrategiën met inachtneming van de eigen wettelijke (gedelegeerde) taken. Dit betekent onder meer een gezamenlijke vaststelling van de lijst van aandachtsbedrijven ("Top X bedrijven"). Hiervoor zijn en worden toezichtservaringen bij de bedrijven uitgewisseld om zodoende de lijst met slechtste bedrijven vast te stellen en na voortschrijdende ervaringen, deze bedrijven van de lijst te verwijderen dan wel andere bedrijven toe te voegen. Afstemming vindt plaats op basis van de eigen wettelijke (gedelegeerde) taken.
6. Aandacht voor Inspectieview: als op termijn (2018-2019) het mogelijk is om op basis van de samenwerking veredelde informatie in te brengen in een goed functionerend Inspectieview ten behoeve van landelijk analyses, dan zal daaraan medewerking worden verleend.

Met deze intentieverklaring willen gezamenlijk een veilige en gezonde leef- en werkomgeving bevorderen.

Getekend te Utrecht, 10 mei 2017

Namens de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Nicole Kroon,

Directeur, portefeuillehouder Programma Asbest

Namens de Programmaraad Asbest van de Nederlandse Omgevingsdiensten

Leo Klaassen,

Directeur Omgevingsdienst Haaglanden